

पाठ ३

व्यक्ति-चित्रण

यस अध्यायमा, तपाईं विभिन्न तरिकामा मानिसहरूको चित्रण अन्वेषण गर्नुहुनेछ, र आफ्नो साथीहरूको शारीरिक विशेषताहरूलाई नजिकबाट अवलोकन गरेर तिनीहरूको चित्र बनाउनुहुनेछ। त्यसपछि तपाईं सबैको चित्रहरू प्रयोग गरेर समूह चित्र रचना गर्न सहयोग गर्नुहुनेछ।

इतिहासका कलाकृतिहरूको अध्ययन गर्नुहोस् जसले मानिसहरूलाई विभिन्न तरिकामा चित्रण गर्दछ।

0680CH03

अर्को रोमाञ्चक गतिविधिमा, तपाईं मानिसहरूको विभिन्न भूमिकाहरू र उनीहरूको लुगा छनौटको पछाडिका कारणहरू जाँच्नुहुनेछ र कलाकृति सिर्जना गर्दा भविष्यमा तपाईंले लिने भूमिकाहरूको कल्पना गर्नुहुनेछ।

गतिविधि १ : चित्रहरू बनाउनुहोस्

आँखा, भौंरा, नाक, मुख, कान र केश एउटै भए तापनि हामी सबै किन फरक देखिन्छौं भनेर के तपाईंले कहिल्यै सोच्नुभएको छ?

आफ्ना सहपाठीहरूको अनुहार नियाल्नुहोस्। के तपाईं तिनीहरूको अनुहार तपाईंको भन्दा कसरी फरक छ भनेर चित्र सक्नुहुन्छ? तिनीहरूका आँखा साना छन् कि निधार ठूला छन्? के तिनीहरू चश्मा लगाउँछन्? तिनीहरूले आफ्नो कपाल कसरी काइयो गर्छन्?

यस गतिविधिको लागि जोडीहरूमा विभाजन गर्नुहोस् र कागजको ए४ शीटमा तपाईंको साथीको चित्र कोर्नुहोस्।

तपाईंको चित्र उत्कृष्ट हुन आवश्यक छैन। तपाईं तिनीहरूलाई आफ्नो विचार अनुसार बनाउन सक्नुहुन्छ।

चरण १: अनुहारको आकार बनाउनुहोस्। के यो गोलाकार, दीर्घवृत्ताकार वा अण्डाकार छ? या, के यो गोलाकार आयताकार छ?

चरण २: तिनीहरूको अनुहारको अन्य विशेषताहरू चित्रण गर्नुहोस्। आँखा, नाक, भौं, ओठ, चिउँडो र कानको बनावट र आकार अवलोकन गर्नुहोस्।

आँखाबीचको ठाउँ, कपालको रेखा र भौंको बीचको दूरी र कानको लम्बाइमा ध्यान दिनुहोस्।

चरण ३: एक पटक तपाईंको चित्र तयार भएपछि, तपाईंले चित्रको लागि प्रयोग गर्न चाहानुभएको रंगहरूको बारेमा सोच्नुहोस्।

चरण ५: आफ्नो चित्र पूरा गर्नुहोस् र यसलाई तपाईंका साथीहरूसँग साझेदारी गर्नुहोस्। अनुहारको विशेषतामा समानता र भिन्नताहरू छलफल गर्नुहोस्।

चरण ५: आफ्नो चित्रहरूलाई तिनीहरूको किनारामा काट्नुहोस्।

चरण ६: कागज वा कुनै अन्य सामग्रीलाई जोडेर ठूलो सतह तयार गर्नुहोस्।

चरण ७: सबै चित्रहरू जम्मा गर्नुहोस् र सम्पूर्ण कक्षाको समूह चित्र को लागि व्यवस्था गर्नुहोस्।

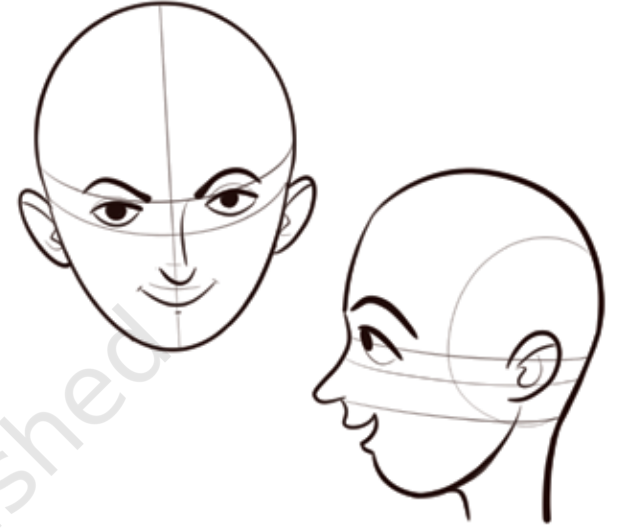
चरण ८: प्रत्येक चित्रलाई एउटा निश्चित व्यवस्थामा टाँस्नुहोस्। तपाईंको कक्षा-चित्र तयार छ!

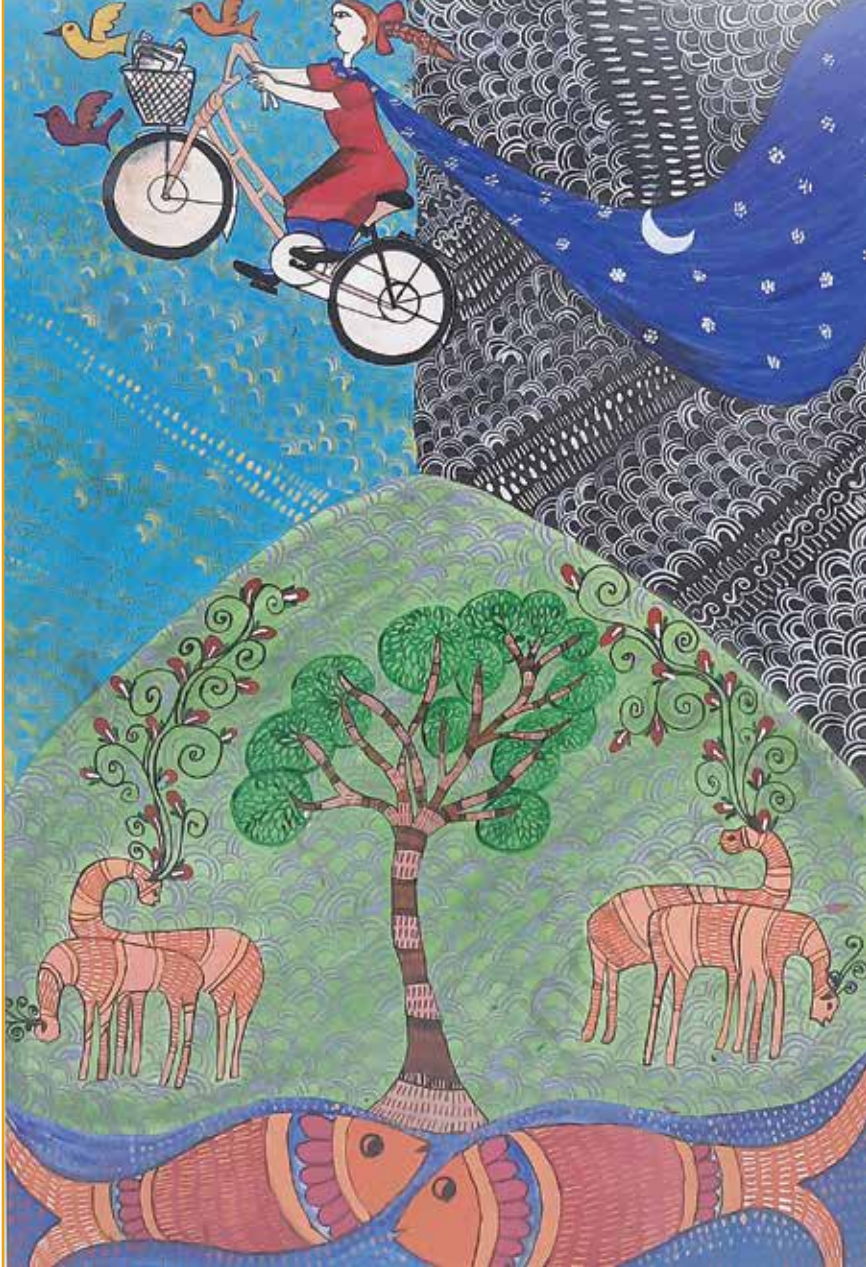
गतिविधि २ : कलाकारको दृष्टि बाट

व्यक्ति-चित्र, मानिसहरूलाई चित्रण गर्ने एउटा तरिका हो। व्यक्ति-चित्रमा व्यक्तिको अनुहार, टाउको, घाँटी र काँधमा ध्यान केन्द्रित गरिएको छ, तर यसमा शरीरका अन्य भागहरू पनि समावेश हुन सक्छन्। कलाकारहरूले मानिसहरूलाई अन्य धेरै तरिकामा चित्रण गरेका छन्।

विभिन्न कालखण्डका बुद्धका चित्रहरूको अवलोकन गर्नुहोस्। शैली, अनुहारका विशेषताहरूको तुलना गर्नुहोस्, र तिनीहरूको विशेषताहरूमा समानताहरू र भिन्नताहरूको छलफल गर्नुहोस्।

बुद्ध विभिन्न समय अवधि र शैलीहरूमा प्रतिनिधित्व गर्दछ

गतिविधि ३ : म बन्न चाहन्छु ...

तपाईं ठूलो भएपछि अरुको जीवनमा कस्तो भूमिका खेल्न चाहनुहुन्छ?

के तपाईं मानिसहरूलाई उनीहरूको बल्बहरू ठीक गर्न मद्दत गर्न चाहनुहुन्छ? वा के तपाईं मानिसहरू स्वस्थ रहन सुनिश्चित गर्न चाहनुहुन्छ?

यी भूमिकाहरू प्रदर्शन गर्दै आफ्नो चित्र बनाउनुहोस्। यो ठीक छ यदि तपाईंलाई थाहा छैन कि तपाईं कुन भूमिकाहरू चाहनुहुन्छ। तपाईं स्वतन्त्र रूपमा एउटा भन्दा बढी भूमिकामा आफूलाई कल्पना गर्न सक्नुहुन्छ।

तपाईंले सोच्न सक्ने धेरै विकल्पहरूबाट तीन देखि पाँच भूमिकाहरू कोर्नुहोस्।

कक्षामा सबैले बनाएका चित्रहरू हेर्नुहोस्। के तपाईं यी चित्रहरूमा केही विशिष्ट देख्नुहुन्छ? वा असामान्य कुरा के हो? तपाईंलाई कुन चित्र रोचक लाग्छ र किन?

गतिविधि ४ : वस्त्र र उनको भूमिकाहरु

कोही व्यक्ति चित्रकार वा किसान हो कि होइन भनेर कसरी चिन्नुहुन्छ? के हामी सबैले किसानलाई एउटै तरिकाले कल्पना गर्छौं वा त्यहाँ फरक छ? समानता र भिन्नता हरू के के हुन्? आउनुहोस् पत्ता लगाऔं!

किसानको बारेमा कल्पना गरेर चित्र बनाउनुहोस्। तपाईंको कक्षामा बनाइएका सबै चित्रहरु हेर्नुहोस्। किसानको लिंग के हो? तिनीहरु कति अग्ला वा छोटो छन्? किसानले के लगाएको छ?

आउनुहोस् र यस बारेमा छलफल गर्नुहोस् —

1. तपाईंले यी निर्णयहरु आफ्नो चित्रको लागि कसरी लिनुभयो?
2. के तपाईंले सबै लिंगका किसानहरु भेट्टाउनुभयो?
3. किसानका चित्र हरू कहाँ-कहाँ देख्नुभएको छ?
4. यदि तिनीहरुले आफ्नो लुगा फेरे भने के तिनीहरु किसान हुने छन्?

दिइएको चित्रमा कस्ता वाद्ययन्त्रहरु देख्न सक्नुहुन्छ?

जसरी तपाईं आफ्नो प्राकृतिक वातावरणलाई नियाल्नुहुन्छ, त्यसरी नै मानिसहरुलाई अझै नजिकबाट नियाल्नुहोस्। ध्यान दिनुहोस्, हामी मध्ये प्रत्येक व्यक्ति को स्वरूप र वेशभूषा अलग हुन्छ।

तपाईंको वरिपरि विभिन्न भूमिकामा कुनै पनि तीन व्यक्तिहरुलाई अवलोकन गर्नुहोस् र चित्र कोर्नुहोस्। तिनीहरुको अन्य भूमिकाहरु कल्पना गर्नुहोस्।

अब आफ्ना सहपाठीहरुले बनाएका चित्रहरु हेर्नुहोस्। चित्रमा तपाईंले देख्नुभएका विभिन्न व्यक्तिहरु को हुन्? के सबै लिंगका मानिसहरुलाई फरक-फरक भूमिकामा चित्रण गरिएको छ?

यी चित्रहरुलाई किसानको चित्रसँग तुलना गर्नुहोस्। के तपाईंले आफ्नो विचारहरु गर्ने तरिकामा कुनै परिवर्तन भयो?

अभ्यास गर्नुहोस्: तपाईंको परिवार र छिमेकमा तपाईंको वरपरका मानिसहरुलाई अवलोकन गर्नुहोस्। तिनीहरुले के लगाउँछन् त्यसमा ध्यान दिनुहोस्। तपाईंले तिनीहरुलाई देख्नुभएको भूमिकामा एउटा चित्र कोर्नुहोस्। तपाईंले देख्नुभएको एउटै लुगामा तिनीहरुको अर्को चित्र कोर्नुहोस्, तर धेरै फरक भूमिका निभाउदै गरेको मा। यसलाई असामान्य र प्रेरणादायी बनाउनुहोस्!